

Jaarverslag 2015

LTO Noord afdeling Delflands Groen

De agrarische belangenbehartiger in Midden-Delfland

Ledenbestand

Op 31 december 2015 telde de afdeling Delflands Groen 96 leden. Dit betekent dat er 6 leden minder zijn sinds vorig jaar. Er zijn het afgelopen jaar flink wat opzeggingen geweest om verschillende redenen zoals: geen interesse meer, bedrijfsbeëindiging, leeftijd, overlijden, enz. We hebben echter ook een aantal nieuwe bedrijfsleden erbij gekregen in 2015. Totaal is het aantal bedrijfsleden en medeondernemers gelijk gebleven. De afname in ledenaantal komt geheel voor rekening van de categorie voormalige agrarische ondernemers. Delflands Groen scoort als LTO afdeling, vooral door de actieve ledenwerfacties van Jan van den Berg, erg goed.

Ledenbestand 31-12-2015

Lidsoort	Aantal
Agrarische bedrijfslid	57
Mede-ondernemer	7
Voormalig agrarisch bedrijfslid, belanghebbende, Agri-business lid	32
Totaal	96

Activiteiten

De volgende ledenactiviteiten zijn in 2015 georganiseerd:

- Melkveeacademie avond met als onderwerp: Schommelingen in de melkmarkt op 21 januari
- Delflands Groen jongerenavond met als thema: Heeft grondgebonden groei in Midden-Delfland de toekomst? op 12 februari
- Jaarvergadering op 1 april
- Bowlingavond in De Lier op 24 april
- Debat in Dorpskerk Schipluiden met van Aartsen en Aboutaleb georganiseerd door Midden-Delfland Vereniging, Delflands Groen en Vockestaert op 6 juni
- Startavond met buffet bij fam. W. Moerman op 4 september
- Poldertocht op 19 september door Dorppolder en Kralingerpolder
- Ledenavond: Boeren in Midden-Delfland nu en in de toekomst, Visie van gemeente door wethouder van oord op 30 november
- Bijeenkomst over erfafspoeling in 't Woudt op 26 november

De activiteitencommissie bestaande uit Leo, Leni, Wil en Arnold van der Voort en Jan van den Berg heeft op vrijdagavond 4 september 2014 de startavond georganiseerd, ditmaal waren we te gast bij familie Moerman in de Zouteveen. Het was een gezellige avond met een heerlijk buffet. Een goede gelegenheid om weer eens bij te praten.

Op 24 april is in De Lier een bowlingavond georganiseerd. Onder het genot van een hapje en een drankje werd de strijd aangebonden op de bowlingbaan.

Ook in 2015 zijn de maandelijkse klaverjasavonden gehouden in WoonZorgCentrum Akkerleven. Deze avonden worden al jaren georganiseerd door Arnold van der Voort en Niek Olsthoorn. De actuele data van deze avonden zijn te vinden op de Delflands Groen website.

Zaterdag 19 september 2015 is de Delflands Groen poldertocht weer gehouden, ditmaal voerde de tocht door de Dorppolder en Kralingerpolder . Er waren ongeveer tachtig deelnemers. De start was bij familie Arnold van Adrichem. Het was een zeer geslaagde tocht met o.a. uitleg over de waterberging bij het Kraaiennest en een bezoek aan de potrozen van Ad van Marrewijk waar ook de uitgebreide boerenlunch gebruikt werd. Bij Bouwlust werd nog een stop gehouden voor een ijsje en uitleg over het bedrijf. Bijna aan het eind van de tocht hebben we nog een bezoek gebracht aan de toen nog in aanbouw zijnde stal van familie Cor van Adrichem.

De dames Leni en Wil van der Voort zijn helaas in 2015 gestopt als lid van de activiteitencommissie, Het bestuur dankt beide dames voor hun jarenlange actieve en gedreven inzet voor de startavonden en poldertochten.

Dioxine

Het afgelopen jaar hebben 2 veehouders gebruik gemaakt van deze regeling er is nu ongeveer in totaal 40 ha bewerkt, door middel van een kerende grond bewerking, egaliseren, waterafvoer verbeteren, en inzaaien. De veehouders die grond hebben in het gebied wat hier voor is aangewezen, Zuidbuurt en rondom A20, kunnen nog tot 2017 gebruik maken van deze regeling.

Hoogheemraadschap van Delfland

In het afgelopen jaar zijn we na de verkiezingen van 18 maart 2015 van start gegaan in een nieuwe bestuurlijke samenstelling, ook het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden onderging daardoor een verandering. De VVD werd de grootste partij en nam het voortouw in de coalitieonderhandelingen, met 2 nieuwe fracties zijn er nu 11 totaal. Het huidige college bestaat nu naast Dijkgraaf Michiel van Haersma Buma uit Marcel Houtzager (VVD), Hans Middendorp (AWP), Ries Smits (CDA), Han van Olphen (Bedrijfsgebouwd) en Ingrid ter Woorst (Water Natuurlijk). In dit college steunt de Fractie Ongebouwd de kandidaat van Bedrijfsgebouwd en maakt daardoor ook deel uit van dit college.

De fractie ongebouwd heeft ook vernieuwing ondergaan, nadat de kandidaten langs de vertrouwenscommissie van LTO zijn geweest, was de uitkomst dat 3 leden door mochten voor een nieuwe periode, en Ria vd Burg de 4e plaats mocht in nemen. Nieske Dijkshoorn is nu de nieuwe fractie voorzitter. In de coalitie onderhandelingen heeft de Ongebouwde fractie belangrijke afspraken kunnen maken voor de komende 4 jaar:

1. Tarief ontwikkeling agrarische hectares
2. Bedrijfsgebouwd doet een jaarlijkse storting in de reserve van Ongebouwd
3. Goede afspraken over een gematigde tarief stijging de komende jaren
4. Een zware inzet op het op orde brengen van de financiën.

Afgelopen herfst zijn er afspraken gemaakt samen met de Gemeente en het waterschap over oplossingen voor de Riooloverstort in Schipluiden. De bedoeling is dat in 2016 het project uitgevoerd gaat worden. In oktober 2015 heeft de Fractie Ongebouwd een excursie georganiseerd voor bestuurders, naar een 3 tal plaatsen met een natuurvriendelijke oever in ons gebied, aanleiding is de irritatie over onkruiddruk uit de NVO, geen onderhoud en handhaving bij schade. De uitkomst is dat er een ambtelijke werkgroep is gevormd die onderzoek gaat doen.

In het kader van de LTO, Deltaplan Agrarisch Waterbeheer projecten kunnen we vanuit de werkgroep nutriënten melden dat het project Erfafspoeling in uitvoering is. Na de erfscans die in 2014- 2015 gemaakt zijn, is een aantal leden aan de slag gegaan om met ondersteuning van de subsidie verbeteringen aan te brengen. Deze subsidie is nog tot eind 2016 beschikbaar.

De aanleg van de onderwaterdrainage in herfst 2014, volgen we nu om te kijken wat de effecten zijn op bodemdaling, droogligging en verlenging van het weideseizoen. Het baggerproject ontwikkelen we nu, middels het Collectief hebben een aantal leden ingetekend. We kijken nu in de projectgroep hoe we samen met Hoogheemraadschap van Delfland dit voor het gebied tot een werkbaar praktisch geheel kunnen maken.

Digitale Nieuwsbrief

Evenals vorig jaar zijn ook in 2015 weer 4 nieuwsbrieven met actuele zaken verstuurd naar de leden. Deze nieuwsbrieven worden uitsluitend per e-mail verstuurd naar leden waarvan het e-mailadres bij ons bekend is. De nieuwsbrieven kunnen ook via de website worden ingezien. Geen nieuwsbrief ontvangen? Geef uw e-mailadres door aan het bestuur of via de website.

Delflands Groen website, Twitter en You Tube kanaal

Het afgelopen jaar zijn weer verschillende pagina's toegevoegd aan de Delflands Groen website. <http://www.ltodelflandsgroen.nl>.

Voor korte nieuwsberichten heeft Delflands Groen sinds 2011 een Twitter account <https://twitter.com/DelflandsGroen>.

In 2015 is gestart met een eigen Delflands Groen You Tube kanaal. Hier zijn filmpjes te zien van bv de A4 serie op TV West, filmpjes over Midden-Delfland, Kringlooplandbouw, LTO Noord en Nieuwe Oogst. https://www.youtube.com/channel/UC_fmNkv8rRmG3OgJf_JN0Cw.

Veehouderij

Eindelijk is het dan zover, het melkquotum is verleden tijd. Met de matige melkprijs die we nu hebben is het extra op de prijzen letten. Wat er nu voor in de plaats van het quotum komt is nog altijd niet rond. De afgelopen week zijn de grote lijnen van het fosfaatdossier bekend geworden, nu de verfijning nog. Boeren die geen fosfaatoverschot hebben krijgen een aanvulling van fosfaatrechten en in 2018 bij de generieke korting raken we weer fosfaatrechten kwijt. Hoeveel dit is weten we nog niet.

Een sombere conclusie van al de gesprekken en toespraken is dat de veehouderij er moeizaam in slaagt de mestproblematiek te tackelen. We balanceren op de grens van milieuraandvoorwaarden en dat is slecht voor de nieuwe derogatie onderhandelingen. Veel boeren verwijten vooral de Nationale en Europese politiek laksheid en gebrek aan inzicht. LTO was het zeker niet altijd eens met de andere onderhandelingspartijen, maar als je weg loopt ben je zeker de regie kwijt. Er zijn avonden waar je kan informatie krijgen en vragen kan stellen over bepaalde onderwerpen. Kom gerust een keer langs.

IODS project Duurzaam boer blijven

Wij hebben weer een goed kringloopjaar achter de rug, er was voorbereiding met een studiegroep biologische landbouw. In de studie groep biologische landbouw zitten biologische boeren uit midden Delfland en er buiten, ook doen er een paar gangbare boeren mee die meer van de biologische landbouw willen weten. In 2015 is ook gestart met een jongerenclub waarover verderop in dit verslag meer informatie is te vinden.

Duurzaam boeren is een 5 jarig project en zou in 2016 aflopen. Een nieuw plan van aanpak voor 2016-2019 wordt momenteel voorbereid in overleg met de provincie. De indruk bestaat dat de provincie inhoudelijk en financieel wil ondersteunen zodat de continuïteit gewaarborgd is. Van de 3 al draaiende studie clubs, twee over vitale bodem en gewas en één over diergezondheid, is de wens van de gemeente dat vooral in de clubs vitale bodem en gewas meer het accent gelegd wordt op weidevogels en betere waterkwaliteit. Deze maatschappelijke thema's hebben we in het

programma opgenomen. In de studiegroepen bespreken wij intensief de resultaten van ieders bedrijf cijfers, bedrijfsvoering en de ondernemerskeuzes. We leren van elkaar en brengen prestaties in beeld. Hierdoor ontdekken we waar verbeteringen mogelijk zijn. Op deze manier versterken wij de bedrijfsresultaten en deze worden in beeld gebracht en gerelateerd aan bedrijfsspecifieke kringloopscores. Deze bedrijfsspecifieke kringloopscores worden geborgd in een kringloopcertificaat wat aan het eind van het seizoen wordt uitgereikt aan de deelnemers. Er wordt momenteel onderzoek gedaan om de kringloopcertificaten beter geborgd te krijgen bijvoorbeeld in relatie tot financieringsmogelijkheden voor de ondernemer.

Jonge boeren Midden Delfland

Tijdens de LTO ledenvergaderingen de laatste jaren werd er geconstateerd dat het aandeel jongeren achterblijft. Om meer betrokkenheid te creëren is er vanuit de afdeling een jonge boeren avond in februari 2015 georganiseerd. Sindsdien is er veel gebeurd en inmiddels is er een jonge boeren netwerk opgestart. Dit netwerk loopt naast het bestaande Kringloopboeren Midden-Delfland programma. Ruim 30 jongeren zijn hierbij aangesloten en er wordt nagedacht over verschillende onderwerpen zoals; kansen in de stad, de optimale koe voor Midden Delfland en nieuwe verdienmodellen. Ook is er een aantrekkelijk traject met bijbehorende onderwerpen voor jongeren die wel in de sector actief zijn maar geen (melk)veehouderij van huis uit hebben. Het is belangrijk om ook deze groep erbij te betrekken om de saamhorigheid binnen het gebied zo groot mogelijk te houden. We kunnen nu al -voorzichtig- stellen dat het een positief effect heeft op de betrokkenheid omdat er meer jongeren aanwezig zijn tijdens de ledenvergaderingen.

Kavelruil en Glaskavels

De heer Lenze Koekkoek, Kavelruilcoördinator in ons gebied, is belast met de uitvoering van dit project. Het is soms een weerbarstig proces maar wel goed om er aandacht voor te hebben. Lenze Koekkoek is bezig met locaties waar mogelijkheden liggen, een daarvan is de Dijkpolder. In December zijn de belanghebbenden bij elkaar geweest en ondanks dat er nog belangrijke zaken geregeld moeten worden is dit een kansrijke polder, de aanwezige personen hebben aangegeven dat ze graag door willen met het proces.

Ook de overheidsgrond die te koop komt in het gebied is belangrijk voor kavelruil en heeft zijn aandacht. Hierbij moet ook gedacht worden aan de gesloopte glaskavels, die onder voorwaarden beschikbaar moeten komen voor de Veehouderij. In 2015 zijn de glaskavels getaxeerd en inmiddels is er in een aantal gevallen een aanbod geweest aan belangstellenden die volgens de opgestelde criteria in aanmerking komen. Mochten onze leden vragen of goede suggesties hebben over bovenstaande zaken dan is het goed om contact op te nemen met het bestuur of Lenze Koekkoek.

IODS A4

De auto's rijden inmiddels over het asfalt, maar de weg is nog niet helemaal klaar. De A4 is een aantal weekenden dicht om het veiligheidssysteem nog te optimaliseren, en nog wat klein onderhoud te doen. De problemen met het lekwater zijn nog niet opgelost. Er wordt een leiding langs het tracé gelegd om het water met pompen naar 30 meter diepte terug te brengen, en zo bodemdaling tegen te gaan. Er zijn extra peilbuizen geplaatst om dit te monitoren. De projecten buiten de weg zijn nog niet allemaal afgerond. De natuur hectares zijn in eigendom van Natuurmonumenten maar deze zijn nog niet ingericht. De particuliere hectares komen dit jaar op de markt en agrariërs kunnen hier op inschrijven.

Weidevogelpact

Het weidevogelpact is vooral nog papier maar na een overleg met Natuurmonumenten gaan we op korte termijn kijken of we ook in het veld nog maatregelen kunnen doen. Behalve Duurzaam Boer Blijven zijn de overige IODS projecten voor ons minder van belang, zoals de ecologische verbindingen en de recreatieve routestructuur.

Bezoek Staatssecretaris Dijkstra

Staatssecretaris Mevrouw Sharon Dijkstra ontbrak vanwege de vogelgriep op de debatavond bij Op Hodenpijl. Zij heeft toegezegd om later alsnog naar het gebied te komen. En dat gebeurde op maandagmiddag 28 september in de Paardenstal in Schipluiden. Daar ging ze in gesprek met acht boeren uit het gebied die allen de gelegenheid kregen om over hun bedrijf en toekomst in het gebied te praten en over de mogelijkheden die ze zien, maar ook over de knelpunten die ze ervaren. In het gesprek ging de staatssecretaris de gevoelige onderwerpen niet uit de weg, en ze was helder in haar toezeggingen wat wel en wat niet toegezegd kon worden. Door Vockestaert werd nog een presentatie over weidevogels in het Midden Delfland gebied gegeven, en de middag werd afgesloten met een rondleiding over het bedrijf van de Familie van Leeuwen. Het bezoek was een goede gelegenheid om aandacht voor het gebied te vragen.

Financiën

2015 is wederom een jaar waarin rode cijfers geschreven zijn. Dit heeft hoofdzakelijk te maken met een eenmalige uitgave aan een gebiedsfilm van € 1000,- waarin LTO Delflands Groen partner was. Als we deze eenmalige post buiten beschouwing zouden laten zien we een ander beeld ontstaan. Weliswaar nog steeds rode cijfers, alleen minder extreem. Een positieve ontwikkeling is dat de jongeren avonden die wel in de begroting opgenomen zijn, zijn ondergebracht buiten de afdeling.

Voor 2016 is de verwachting dat we wederom iets in zullen teren op het vermogen. Dit heeft sterk te maken met het afnemende aantal (agrarische) leden, terwijl de onkosten redelijk stabiel blijven. Voor nu is dit nog geen reden om ons zorgen te maken omdat er nog genoeg kapitaal aanwezig is binnen de afdeling. Echter, mocht deze trend zich nog lang -en dit is een variabel begrip- doorzetten dan zal op termijn de afdelingscontributie ook verhoogd moeten worden.

Dank

Het bestuur heeft het afgelopen jaar zijn best gedaan als de agrarische belangenbehartiger voor Midden-Delfland. Wij richten ons hierbij op het algemeen belang maar ook voor individuele belangenbehartiging proberen wij ons best te doen.

- Wij bedanken de activiteitencommissie die met de jaarlijkse startavond met een overheerlijk buffet, De bowlingavond, de kaartavonden en de poldertocht dit jaar een heel belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de activiteiten van de afdeling Delflands Groen.
- Wij bedanken de leden voor hun aanwezigheid bij de vergaderingen en andere activiteiten.
- Wij bedanken Arie Verhorst, Andries Middag en anderen van LTO Noord voor de ondersteuning van de afdeling.
- Wij bedanken alle personen en organisaties waarmee wij goed en constructief hebben samengewerkt.

Het bestuur van Delflands Groen

Poldertocht 2015